

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 97 / Π / 1999

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 25^η Νοεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη, και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του κ. Νικολάου Στυλιανάκη,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του κ. Χαριλάου Χάρακα,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του κ. Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένης της κας Μελίνας Μουζουράκη και

Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθηκαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της από 6.10.1999 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την απόκτηση από την εταιρεία NOVA CHEMICALS CORPORATION του κλάδου παραγωγής και διάθεσης πολυστερίνης της εταιρείας ROYAL DUTCH / SHELL GROUP OF COMPANIES.**

Κατά τη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιήσασα τη συγκέντρωση εταιρεία NOVA CHEMICALS CORPORATION δια της πληρεξουσίας δικηγόρου της, κας Αϊντας Οικονόμου.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Γενική Εισηγήτρια, κα Σοφία Καμπερίδου, ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Με την εισήγηση της Γραμματείας συντάχθηκε και η ανωτέρω πληρεξουσία δικηγόρος, η οποία, αφού έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που της υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, ζήτησε την έγκριση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 2^α Δεκεμβρίου 1999, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30 π.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση επιχείρηση κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στο άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 703/77 όπως ισχύει, ορίζεται ότι συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1, όπως τροποποιήθηκε ως προς το εδάφιο β αυτού, με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 2741/99, του ίδιου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25 %) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ (Euro) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμιά χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά (7.000.000) Ευρώ (Euro).

Η προθεσμία της παρ. 1 αρχίζει, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ενώ υπόχρεοι προς γνωστοποίηση είναι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 4β του ν. 703/77, σε συνδυασμό με το άρθρο 4α του ίδιου νόμου, όταν μεν η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας, κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Εξάλλου, στο άρθρο 32 του ανωτέρω νόμου ορίζεται, ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού, που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, που πραγματοποιούνται έξω από αυτή.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία τα οποία εκτίθενται στην εισήγηση της και συμπληρώνουν τον φάκελο της υπό κρίση υπόθεσης, καθώς και από όσα εξετάθησαν κατά την διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικά τα ενδιαφερόμενα μέρη, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Την 6.10.1999 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ των εταιρειών “Nova Chemicals Corporation” και “Shell Petroleum Company Limited”, δυνάμει της οποίας η πρώτη (“Nova”), θα αποκτήσει τον κλάδο δραστηριότητας της δεύτερης (“Shell”), που σχετίζεται με την παραγωγή και πώληση πολυστερίνης σε παγκόσμιο επίπεδο (εκτός από τις δραστηριότητες της στην Κίνα και την

Ιαπωνία). Με την παραπάνω σύμβαση η “Nova” θα αποκτήσει τα τρία εργοστάσια παραγωγής πολυστερίνης της “Shell” στην Ευρώπη καθώς και τις επιχειρήσεις της στην Χιλή, μαζί με τα σχετικά πελατολόγια, τεχνολογία, προσωπικό, την οργάνωση στην προώθηση πωλήσεων και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης (R&D). Η παραπάνω συναλλαγή θα υλοποιηθεί μέσω μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων στο Ηνωμένο Βασίλειο, και στην Χιλή και μέσω μεταβίβασης μετοχών στην Γαλλία και Ολλανδία, θα ολοκληρωθεί δε μετά από την έγκριση της από τις εθνικές αρχές Ανταγωνισμού των κρατών, στα οποία έχει γνωστοποιηθεί, μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας..

Η εταιρεία με την επωνυμία “Nova Chemicals Corporation”, που εδρεύει στον Καναδά, είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου “Nova Chemicals”, ο οποίος περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό θυγατρικών εταιρειών κυρίως στον Καναδά και στις ΗΠΑ αλλά και στην Ευρώπη (Ισπανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Βέλγιο).

Η παραπάνω εταιρεία δημιουργήθηκε μετά την από 1.1.1999 συγχώνευση της εταιρείας χημικών προϊόντων “Nova Corporation”, (εισηγμένης στο χρηματιστήριο του Καναδά), με την θυγατρική της, “Nova Chemicals Ltd”, και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία χημικών προϊόντων (commodity chemicals) συμπεριλαμβανομένης της ολεφίνης (olefin) και πολυολεφίνης (polyolefin) καθώς και της στερίνης (styrine) και πολυστερίνης (polysterine).

Μέχρι το 1998, η “Nova” δεν είχε παραγωγική δραστηριότητα στην Ευρώπη είτε σε σχέση με πολυστερίνες είτε με οποιαδήποτε άλλα προϊόντα και μόνο εξήγαγε μικρές ποσότητες πολυαιθυλενίου, στερίνης και πολυστερίνης. Στα τέλη του 1998, η “Nova” απέκτησε το τμήμα παραγωγής πολυστερίνης της Huntsman Corporation, στο οποίο εκτός των άλλων περιλαμβάνονται δύο εργοστάσια πολυστερίνης, ένα στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο Carrington), το οποίο παράγει συμπαγή (Compact) πολυστερίνη (CPS) και το άλλο στη Γαλλία (στο Ribecourt), το οποίο παράγει διαστελλόμενη (Expandable) πολυστερίνη (EPS).

Η “Nova” δεν έχει παραγωγική δραστηριότητα σε πολυστερίνες στην Ελλάδα, και διαθέτει τα προϊόντα της μέσω αντιπροσώπου, την εταιρεία “Intralink A.E.”, που εδρεύει στο Μενίδι, Αττικής.

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου “Nova”, για το έτος 1998, στην εθνική αγορά ανήλθε σε 929.286.686 δρχ. ή 2.803.295 Euro, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του, για το ίδιο έτος, ανήλθε σε 613.222.675.000 δρχ. ή 1.849.853.317 Euro περίπου.

Η εταιρεία με την επωνυμία “The Shell Petroleum Company Limited”, που εδρεύει στην Αγγλία, είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου “Royal Dutch / Shell Group of Companies”, ο οποίος περιλαμβάνει ένα πολύ μεγάλο αριθμό θυγατρικών εταιρειών σε όλο τον κόσμο και δραστηριοποιείται στους τομείς του πετρελαίου, φυσικού αερίου, χημικών και άνθρακα. Το υπό μεταβίβαση τμήμα της, στην Ευρώπη, αφορά τις παραγωγικές εγκαταστάσεις πολυστερίνης, που βρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο Carrington), Γαλλία (Berre), και στην Ολλανδία (Breda). Το εργοστάσιο του ομίλου στην Ολλανδία παράγει τόσο συμπαγή (Compact) πολυστερίνη (CPS), όσο και διαστελλόμενη (Expandable) πολυστερίνη (EPS), ενώ τα εργοστάσια της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου μόνο διαστελλόμενη (EPS).

Ο όμιλος της “Shell” δεν παράγει πολυστερίνες στην Ελλάδα και μέχρι τον Αύγουστο του 1999 διέθετε πολυστερίνες μέσω της θυγατρικής της “Shell Ελλάς Α.Ε.”. Εκτοτε είτε προμηθεύει τους πελάτες της απ’ ευθείας από το εξωτερικό ή μέσω της εταιρείας MONOSTYR, με την οποία έχει συνάψει σύμβαση διανομής.

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου Shell για το έτος 1998, στην εθνική αγορά, που αφορά στο μεταβιβαζόμενο μέρος, σύμφωνα με το άρθρο 4στ. παρ. 3 του ν. 703/77 όπως ισχύει, ανήλθε σε 1.427.405.070 δρχ. ή 4.305.924 Euro περίπου.

Η εξεταζόμενη συναλλαγή αφορά στις αγορές των χημικών προϊόντων και ειδικότερα αυτές της συμπαγούς (Compact) πολυστερίνης (CPS) και της διαστελλόμενης (Expandable) πολυστερίνης (EPS). Αμφότερες, παρά το γεγονός ότι παράγονται από την ίδια πρώτη ύλη, δηλ. την μονομερή στερίνη, ένα προϊόν με βάση το πετρέλαιο, εντούτοις, διακρίνονται κατά το ότι παράγονται από διαφορετικά εργοστάσια και με διαφορετικές διαδικασίες, έχουν διαφορετικές τελικές χρήσεις και χρήστες, διαφορετικές τιμές (η EPS τιμολογείται γενικώς κατά 20 % περισσότερο από την CPS), διαφορετικά χαρακτηριστικά αποθήκευσης και διάρκειας ζωής (η EPS 6 μήνες και η CPS 2 έτη) και κατά ένα σημαντικό βαθμό διαφορετικούς προμηθευτές. Ειδικότερα : Η συμπαγής πολυστερίνη (CPS) συνήθως αναφερόμενη ως PS ή πολυστερίνη, παρασκευάζεται κατά κύριο λόγο μέσω μιας συνεχούς διαδικασίας σε μεγάλους αντιδραστήρες, με τη μορφή σφαιριδίων. Τα σφαιρίδια αυτά πωλούνται κατόπιν στους πελάτες – τους λεγόμενους μετατροπείς (Converters) – οι οποίοι από αυτά κατασκευάζουν διάφορα τελικά προϊόντα.

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι CPS, η γενικής χρήσης (GPPS) (general purpose) και η υψηλής πρόσκρουσης (HIPS) (high impact). Η γενικής χρήσης πολυστερίνη (GPPS) είναι καθαρό πλαστικό που χρησιμοποιείται κυρίως για θήκες CD και στην παραγωγή της ονομαζόμενης διαμορφώσιμης (extruded) πολυστερίνης (XPS), που χρησιμοποιείται κυρίως ως μονωτικό υλικό. Η υψηλής πρόσκρουσης (HIPS) είναι αδιαφανές πλαστικό γενικής χρήσης με βελτιωμένη αντίσταση πρόσκρουσης και χρησιμοποιείται σε ένα φάσμα εφαρμογών όπως συσκευές τηλεοράσεων, δίσκοι φαγητών, πλαστικών ποτηριών κλπ.

Η διαστελλόμενη πολυστερίνη (EPS) παράγεται από μονομερή στερίνη με την παρουσία ενός διασταλτικού παράγοντα (blowing agent), του πεντανίου, σε διαδικασία εναιώρησης. Κατά τη διαδικασία αυτή σχηματίζονται σβώλοι (EPS) διαφόρων μεγεθών. Η EPS κυρίως χρησιμοποιείται στη συσκευασία και στην οικοδομή ως μονωτικό υλικό. Εφαρμογές συσκευασίας αποτελούν οι προστατευτικές συσκευασίες για ηλεκτρικές συσκευές, λευκές συσκευές και η συσκευασία φαγητών. Στον οικοδομικό κλάδο, η EPS χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς μόνωσης (τόσο για θερμομόνωση όσο και για ηχομόνωση), σε εφαρμογές, όπως σανίδες και εκμαγεία για τοίχους, οροφές και δάπεδα. Το ίδιο εργοστάσιο και μηχανολογικός εξοπλισμός μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παράγουν EPS και για τις δύο εφαρμογές και όλοι οι μεγάλοι κατασκευαστές παράγουν προϊόν κατάλληλο και για τις δύο εφαρμογές.

Σε σχέση με τις τελικές χρήσεις της CPS και της EPS που αφορούν συσκευασία, υπάρχει οριακή επικάλυψη. Συγκεκριμένα, η EPS, λόγω των χαρακτηριστικών της, χρησιμοποιείται ως προστατευτική συσκευασία για την συσκευασία ηλεκτρικών συσκευών, στα κιβώτια για την χύδην μεταφορά ψαριών, φρούτων και λαχανικών καθώς και στην κατασκευή “μαλακών”

ποτηριών. Αντίθετα, η CPS χρησιμοποιείται ως σκληρή συσκευασία, σε θήκες CD, θήκες για κασέτες video, επένδυση ηλεκτρικών συσκευών και κατασκευή πλαστικών ποτηριών.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η CPS και η EPS δεν είναι υποκατάστατα προϊόντα ούτε από πλευράς προσφοράς, ούτε από πλευράς ζήτησης και επομένως αποτελούν χωριστές σχετικές αγορές από άποψη προϊόντων (ομοίως απόφαση Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση IV/M 1078 BP/Huls)

Στην ελληνική αγορά, η οποία αποτελεί σε σχέση με τα ανωτέρω προϊόντα, τη σχετική αγορά από άποψη γεωγραφική, στην οποία αυτά διατίθενται υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού, οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις πραγματοποίησαν το έτος 1998, τα εξής μερίδια στη σχετική αγορά κάθε επιμέρους προϊόντος: Στην μεν αγορά της συμπαγούς πολυστερίνης (CPS), η “Shell” πραγματοποίησε 4,37 % και η “Nova” 12,69 %, στην δε αγορά της διαστελλόμενης πολυστερίνης (EPS), η “Shell” πραγματοποίησε 28,85 % και η “Nova” 4,76 %.

Με βάση τα προεκτεθέντα πραγματικά περιστατικά, η εξεταζόμενη σύμβαση μεταβίβασης με το προβλεπόμενο σ’ αυτή τρόπο του κλάδου παραγωγής και πώλησης πολυστερίνης της “Shell” στην “Nova”, όπως ειδικότερα αναφέρεται ανωτέρω, συνιστά κατά την έννοια των διαληφθεισών διατάξεων του ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση, η οποία παρά το γεγονός ότι συνήφθη στην αλλοδαπή, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου, εφόσον οι τυχόν εξ αυτής περιορισμοί του ανταγωνισμού, μπορεί να επενεργούν και στην Ελλάδα, ενόψει δε του συνολικού μεριδίου (33,60%) που πραγματοποίησαν το έτος 1998, οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις εντός αυτής, στην σχετική αγορά της διαστελλόμενης πολυστερίνης, υπέκειτο η συγκέντρωση αυτή υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, εντός της οριζόμενης νόμιμης προθεσμίας των δέκα (10) εργασίμων ημερών από την σύναψη της, πράγμα και το οποίο έγινε με το από 6-10-1999 έγγραφο της εταιρείας “Nova” προς την Επιτροπή.

Συνεπώς, η υπό κρίση συγκέντρωση παραδεκτώς γνωστοποιηθείσα πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω από άποψη συνθηκών ανταγωνισμού εντός της ελληνικής επικράτειας στις σχετικές αγορές των επιμέρους προϊόντων στα οποία αφορά, και τις τυχόν επιπτώσεις της σ’ αυτόν.

II. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4γ παρ. 1 του προαναφερόμενου νόμου 703/77, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Σύμφωνα δε με την επομένη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης

των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι μία συγκέντρωση επιχειρήσεων, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολο της εθνικής αγοράς ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα αυτής, ιδιαίτερα με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων όπως ισχύουν.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα ίδια ανωτέρω στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης διαπιστώνεται ότι τόσο στην αγορά της συμπαγούς (CPS) όσο και στην αγορά της διαστελλόμενης πολυστερίνης (EPS) δραστηριοποιούνται σημαντικές επιχειρήσεις, οι οποίες ανταγωνίζονται εντονότατα μεταξύ τους σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι πολυεθνικές με σημαντικούς οικονομικούς πόρους, επενδύουν δε σημαντικά ποσά στην έρευνα και την ανάπτυξη, με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της σύνθεσης των προϊόντων, τη βελτίωση των ιδιοτήτων τους κλπ. και έτσι τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Τα τελευταία χρόνια και οι δύο αγορές παρουσιάζουν τάσεις παγκοσμιοποίησης. Το έτος 1998, το 7 % περίπου των πωλήσεων EPS στην Ευρώπη εισήχθησαν από την Απω Ανατολή (Κορέα και Ταϊβάν). Πολλές εταιρείες όπως η “Nova” και η αμερικανική εταιρεία Styrochem, εισήγαγαν στην Ευρώπη ποσότητες EPS από τα εργοστάσια τους στην Βόρεια Αμερική. Πρόσφατα δε άρχισαν να πραγματοποιούνται εισαγωγές και στις δύο αγορές από την Νότια Αφρική, Ασία, Ανατολική Ευρώπη και Μέση Ανατολή. Ειδικότερα, η παραγωγή EPS στην Ανατολική Ευρώπη από τοπικούς κατασκευαστές (Dwory – Πολωνία, Dynastyr – Ουγγαρία, Kaucuk – Τσεχία), έχει αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και μπορεί κάλλιστα να οδηγήσει σε αυξανόμενες εξαγωγές στη Δυτική Ευρώπη.

Οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές εταιρείες του κλάδου, παράγουν CPS και EPS σε συγκεκριμένα εργοστάσια και από αυτά προμηθεύουν την Ευρώπη και τα εκτός αυτής κράτη με τα οποία συναλλάσσονται. Τα εργοστάσια αυτά λειτουργούν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, όπως της “Shell” στην Ολλανδία, την Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, της “Nova” στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία, της BASF στο Βέλγιο, τη Γερμανία και την Ισπανία, της ENICHEM στην Ιταλία, το Βέλγιο και την Ουγγαρία, της BP / HULLS στη Γαλλία, Γερμανία και Σουηδία κλπ.

Οι τιμές των ανωτέρω προϊόντων στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες τείνουν να διαμορφώνονται όλο και περισσότερο σε παρόμοια επίπεδα, παρά τις κάποιες διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται λόγω των μεταξύ τους συναλλαγματικών διαφορών, οι οποίες ενδεχόμενα να εξαλειφθούν μετά από την εισαγωγή του Ευρώ και την αυξημένη τιμολογιακή διαφάνεια που θα συνεπάγεται. Η τάση όμως αυτή προς σύγκλιση των τιμών έρχεται και ως αποτέλεσμα του υψηλού επιπέδου του διασυνοριακού εμπορίου και του γεγονότος ότι πολλοί από τους μεγάλους μετατροπείς – πελάτες των ανωτέρω παραγωγών δραστηριοποιούνται σε διάφορες χώρες και πραγματοποιούν τις προμήθειες τους σε ενιαία βάση.

Ειδικότερα, στην αγορά της CPS, οι πελάτες είναι κυρίως μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες κατανέμουν τις προμήθειες τους ανάμεσα σε όλους τους μεγάλους παραγωγούς και έχουν την

δυνατότητα να αλλάζουν προμηθευτές με βάση τις προσφερόμενες τιμές. Στην αγορά της EPS, οι περισσότεροι μεγάλοι πελάτες λειτουργούν όλο και περισσότερο σε πανευρωπαϊκή ακόμη δε και σε παγκόσμια βάση και απαιτούν ένα κοινό προϊόν με σταθερή απόδοση απ' όλους τους προμηθευτές παραγωγούς, τους οποίους μπορούν να εναλλάσσουν ανάλογα με τις προσφερόμενες από αυτούς τιμές.

Στην Ελλάδα, όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη, οι πελάτες είναι μετατροπείς, οι οποίοι παρασκευάζουν προϊόντα για την τελική κατανάλωση (υλικά συσκευασίας, μόνωση για οικοδομική χρήση κλπ.).

Η είσοδος νέων επιχειρήσεων παραγωγής στις σχετικές αγορές των ανωτέρω προϊόντων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα εμπόδια.

Στις διαληφθείσες σχετικές αγορές της CPS και EPS, η είσοδος νέων επιχειρήσεων παραγωγής από πλευράς κόστους επένδυσης, τεχνογνωσίας κλπ. δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα εμπόδια, οι πελάτες δε αυτών μετατροπείς είναι κατά κανόνα "εν δυνάμει" ανταγωνιστές τους, καθόσον μπορούν χωρίς μεγάλες δυσκολίες να επεκτείνουν την δραστηριότητα τους και στην παραγωγή των προϊόντων που προμηθεύονται, όπως έκανε πρόσφατα η γαλλική εταιρεία KNAUF.

Από τα προεκτιθέμενα συνάγεται ότι στις εξεταζόμενες ως άνω σχετικές αγορές, ο πραγματικός ανταγωνισμός είναι εντονότατος, ο δε δυνητικός ανταγωνισμός πάντοτε εφικτός, και κατά συνέπεια ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα διαταραχθούν οι όροι αυτού.

III. Στις συμφωνίες για την πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης κατά την έννοια του νόμου είναι σύνηθες οι συμμετέχουσες σ' αυτήν επιχειρήσεις να αποδέχονται ορισμένους περιορισμούς στην ελευθερία δράσης τους στη σχετική αγορά. Οι περιορισμοί αυτοί για να είναι νόμιμοι, θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και να είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της, με την έννοια ότι αν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε με περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με σημαντικά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Στην προκειμένη περίπτωση, οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις στην από 6-10-1999 σύμβαση, με την οποία πραγματοποιείται η υπό κρίση συγκέντρωση, διέλαβαν και τα εξής (όρος 15.1 παρ. Α, Β και Γ) :

Η "Shell" αναλαμβάνει την υποχρέωση, ότι η ίδια δεν θα κάνει ούτε θα παρακινήσει κάποιο μέλος του ομίλου της να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες :

A) για 5 χρόνια από την Κύρια Ημερομηνία Ολοκλήρωσης της συγκέντρωσης δεν θα αναμιχθεί πουθενά στον κόσμο, με κανένα τρόπο αμέσως ή εμμέσως με την διεξαγωγή καμίας δραστηριότητας, που ανταγωνίζεται ευθέως με τις «Δραστηριότητες», όπως αυτές διεξάγονται κατά την Κύρια Ημερομηνία Ολοκλήρωσης, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο ίδιο άρθρο με τα στοιχεία (i) και (ii).

B) για 5 χρόνια από την Κύρια Ημερομηνία Ολοκλήρωσης δεν θα δελεάσει και αποσπάσει πελάτες, οπουδήποτε στον κόσμο, στους οποίους πωλήθηκε ή παραχωρήθηκε EPS και CPS, από την BPM, την Berge Newco ή κάποια άλλη από τις Δραστηριότητες ή στους συνδεδεμένους με τις σχετικές δραστηριότητες πωλητές EPS και CPS τους 12 μήνες που άμεσα προηγούνται της Κύριας Ημερομηνίας Ολοκλήρωσης.

Γ) για 1 χρόνο από την Κύρια Ημερομηνία Ολοκλήρωσης δεν θα προσλάβουν ούτε θα δελεάσουν, ούτε θα αποσπάσουν από την απασχόληση τους στις σχετικές “Δραστηριότητες” οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι Αναδειχθείς υπάλληλος, υπάλληλος της BPM, Γάλλος υπάλληλος ή Χιλιανός υπάλληλος στον Ομιλο Εργασίας 6 της “Shell” ή τους αντίστοιχους τους που εργάζονται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, των πωλήσεων και του μάρκετινγκ, της λειτουργίας και διοίκησης και των υπηρεσιών πελατών.

Οι ανωτέρω όροι συνιστούν περιορισμούς σύμφωνα με όσα εξετάθησαν, στην ελευθερία δράσεως της ειρηνένης εταιρείας. Οι περιορισμοί όμως αυτοί κρίνεται, ότι είναι συναφείς με την υπό κρίση συγκέντρωση και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, χωρίς να υπερβαίνουν τα εύλογα για την επίτευξη του σκοπού αυτού όρια, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, όπως αυτά έχουν ήδη γίνει δεκτά σ’ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ 4064/1989) και των σχετικών ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διαπιστώνει ότι η από 6.10.1999 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, απόκτηση από την εταιρεία NOVA CHEMICALS CORPORATION του κλάδου δραστηριότητας της εταιρείας ROYAL DUTCH / SHELL GROUP OF COMPANIES, που σχετίζεται με την παραγωγή και πώληση πολυστερίνης, δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά και ως εκ τούτου δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο.

Η απόφαση εκδόθηκε την 30^η Νοεμβρίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου